

Νεκρά κουνούπια από το δίκτυο παγίδων του Μπενάκειου Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου σε όλη τη χώρα. Οι επιστήμονες θα ταυτοποιήσουν τα έντομα ανά είδος και θα τα καταγράψουν. Έτσι, θα μπορούν μελλοντικά να εξάγουν στατιστικά συμπεράσματα και να διεξάγουν ποιοτικές μελέτες.

Ο τίγρης... αγρίεψε, σέρνοντας τον χορό των τσιμπημάτων

Πρωτοφανής, λόγω καιρού, ο πληθυσμός τεσσάρων ειδών κουνουπιών

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ**

Τι και αν διανύουμε τον τρίτο μήνα του φθινοπώρου; Ο ήλιος έλαμπε, πολλοί (όχι μόνο χειμερινοί κολυμβητές) βουτούν ακόμα στη θάλασσα, ενώ τα κουνούπια συνεχίζουν απτότητα τη δραστηριότητά τους, σαν να βρισκόμασταν στο αποκορύφωμα του καλοκαιριού, βασανίζοντάς μας μέρα και νύχτα. Την εν λόγω αίσθηση ποιοποιούν οι παγίδες που το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο, στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE CONOPS και σε συνεργασία με τις κατά τόπους Περιφέρειες, έχει τοποθετήσει σε Αττική, Κρήτη αλλά και σε άλλα... ευαίσθητα σημεία της χώρας.

Συγκεκριμένα, «τα κοινά κουνούπια δεν παρουσιάζουν αριθμητική διαφορά κατά επίσημο μέσον όρο σε σχέση με πέρυσι, όμως εμφανίζονται πιο δραστήρια συγκριτικά με τον περσινό Νοέμβριο» απαντά ο δρ Αντώνης Μικαηλάκης, γεωπόνος-εντομολόγος, ερευνητής στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο. «Το είδος *Culex*, οικόσιτο κουνούπι, το οποίο δρα τη νύχτα και δύναται να μεταδώσει τον ιό του Δυτικού Νείλου, παρουσιάζει μέχρι πρότινος μείωση το χρονικό διάστημα Οκτώβριο-Νοέμβριο, φέτος όμως αυτό ανατρέ-

πεται». Η εντυπωσιακή, ωστόσο, αύξηση σύμφωνα με τα στοιχεία του Μπενάκειου αφορά το νεοεισερχόμενο ασιατικό κουνούπι-τίγρης (*Aedes albopictus*) που «επιτίθεται» στον άνθρωπο στη διάρκεια της ημέρας, κατά την οποία σπάνια το θύμα έχει λάβει τα δέοντα μέτρα. «Έχει διπλασιαστεί ο πληθυσμός του όλο το έτος αλλά

Το είδος *Culex*, το *Aedes albopictus*, το *Ochlerotatus caspius* και τα ανωφελή κουνούπια βρίσκονται υπό στενή παρακολούθηση από τους επιστήμονες.

και τον Νοέμβριο σε Αττική και Χανιά» διευκρινίζει ο ίδιος, «εβδομαδιαία σε μια παγίδα, σχεδιασμένη ειδικά γι' αυτό το είδος κουνουπιού, εντοπιζαμε παλαιότερα το πολύ 100 αυγά, φέτος φτάσαμε να συλλέξουμε μέχρι και 2.000 αυγά». Ο τίγρης, που εμφανίστηκε στον ελληνικό χώρο πριν από δέκα χρόνια, φαίνεται ότι πλέον προσαρμόστηκε στο εδώ περιβάλλον και πλέον αυ-

ξάνεται και... πληθύνεται, αλλάζοντας σημαντικά τα δεδομένα στο οικοσύστημα. Ωστόσο, τη δεδομένη στιγμή ο τίγρης έχει «εξαφανιστεί» από τη Βόρεια Ελλάδα, την Ιταλία και τα Βαλκάνια.

Παρόλ'αυτα, μετά την έντονη κακοκαιρία που έφερε στα τέλη Σεπτεμβρίου ο μεσογειακός κυκλώνας «Ζορμπάς», στις παγίδες των επιστημόνων βρέθηκαν πληθυσμοί από το είδος *Ochlerotatus caspius*, που δραστηριοποιείται την αυγή και κατά τη δύση του ηλίου και θεωρείται ιδιαίτερος ενδοχλωρίδιο είδος κουνουπιού.

Κυνηγούσαν... κυνηγούς

Σμήνη από αυτά τα κουνούπια φαίνεται ότι έβαλαν στο στόχαστρο κυνηγούς στην Αττική, που παραμόνευαν υπομονετικά το θήραμά τους, σύμφωνα πάντοτε με μαρτυρίες. «Τα ανακαλύψαμε τις τελευταίες εβδομάδες σε παραθαλάσσιες περιοχές της Αττικής, συχνά σε τόσο αυξημένους αριθμούς όσο και ο τίγρης» συμπληρώνει ο δρ Μικαηλάκης. Ταυτόχρονα, βέβαια, στη χώρα μας ευπρόσδεκτα τα κουνούπια «ανωφελή» (*Anopheles*) που θεωρούνται διαβιβαστές της ελονοσίας. «Ωστόσο, το εν λόγω κουνούπι συναντάται σε ανοικτές εστίες νερού, οπότε είναι ένα είδος που ελέγχεται

επιτυχώς μέσω ψεκασμών και δεν μας ανησυχεί προς το παρόν». Συνολικά, η αύξηση της δραστηριότητας των κουνουπιών, με «αρχηγό» τον τίγρη, παρατηρείται σχεδόν σε όλη την Αττική και στα Χανιά, όπου γίνεται εβδομαδιαία καταγραφή μέσω του δικτύου παγίδων του Μπενάκειου. «Το πρόβλημα αυτή τη στιγμή στα Χανιά είναι εντονότερο απ' ό,τι το καλοκαίρι, ενώ ταυτόχρονα στην υπόλοιπη Κρήτη η δράση των κουνουπιών έχει ατονήσει» παρατηρεί ο δρ Μικαηλάκης.

Τα δίδσημα κουνούπια *Culex*, όπως τα ανωφελή, «πάνονται» σε παγίδες με διοξειδίο του άνθρακα, που δημιουργούν στα έντομα την ψευδαίσθηση ότι πρόκειται για ανθρώπους. «Στα σημεία υγειονομικού ενδιαφέροντος έχουν τοποθετηθεί είκοσι παγίδες διοξειδίου του άνθρακα» εξηγεί ο δρ Μικαηλάκης.

Για την καταγραφή του κουνουπιού-τίγρη έχουν εγκατασταθεί ειδικές παγίδες ωθεσείας, με ειδικό ξύλινο υπόστρωμα, σε πυκνότητα πέντε έως δεκαπέντε ανά πενήντα στρέμματα, «δηλαδή συλλέγουμε τα αυγά προτού γίνουν προνύμφες». Εκατόν πενήντα εν λόγω «ξυλάκια», που θυμίζουν απομεινάρια παγωτού, συλλέγονται πληροφόρες σχεδόν απ' όλη την Ελλάδα για το αινιγματικό κουνούπι...

«Οι ψεκασμοί δεν είναι πανάκεια»

Η εν εξελίξει κλιματική αλλαγή αλλά και οι συνεχείς μετασχηματισμοί του αστικού χώρου ευθύνονται για την εποχική επιμύκνωση της δράσης των κουνουπιών. Ωστόσο, η δυσανεξία—που αγιάζει συχνά την ανησυχία—προκύπτει από το γεγονός ότι τόσο η πολιτεία όσο και ο καθένας μας διακόπτουμε αυτομάτως τα μέτρα προστασίας από τα κουνούπια, άπαξ και ανοίξουν τα σχολεία τον Σεπτέμβριο, με συνέπεια τη δεδομένη στιγμή να είμαστε ευάλωτοι στα τσιμπήματα.

«Μέχρι και πέρυσι διενεργούσαμε τις εφαρμογές καταπολέμησης κουνουπιών μέχρι το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου», εξηγεί στην «Κ» η κ. Βίκυ Ανδρικοπούλου αντιδήμαρχος Περιβάλλοντος και Πρασίνου Π. Φαλήρου, «φέτος, θα συνεχίσουμε τουλάχιστον μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου, σε ανοικτή επικοινωνία, επί εβδομαδιαίας βάσης, με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, το Μπενάκειο και τη Μετεωρολογική». Επισημαίνεται ότι ο παραλιακός δήμος ψεκάει με βιολογικά σκευάσματα στο ρέμα της Πικροδάφνης, τοποθετεί ειδικές ταμι-

Οι παγίδες με διοξείδιο του άνθρακα, οι οποίες δίνουν στα κουνούπια την εντύπωση ότι προσεγγίζουν άνθρωπο.

πλέτες στα φρεάτια και εφαρμόζει ανάλογες μεθόδους στο Κοιμητήριο. «Πραγματοποιούμε βιολογικούς ψεκασμούς στα πεύκα για να προλάβουμε την κάμψη και εμείς ως να μεριμνήσουμε για όσους ταλαιπωρούνται από αλλεργίες». Όπως επισημαίνει ο δρ Μικαηλάκης, «είναι πλέον σαφές

ότι οι Αρχές δεν πρέπει να διακόπτουν καθόλου τη διαχείριση των κουνουπιών».

Στο πλαίσιο αυτό το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης απέστειλε αισιοδοτούμε ότι τους δήμους, ώστε να συμπεριλάβουν στους ετήσιους προϋπολογισμούς το κόστος για ανάλογα προγράμματα.

«Η ραγδαία αύξηση του τίγρη και οι ειδικές κλιματολογικές συνθήκες ορισμένων δήμων, π.χ. τα Χανιά, αναδεικνύουν την ανάγκη για τον επαναεξοπλισμό των προγραμμάτων καταπολέμησης κουνουπιών, αφού οι ψεκασμοί δεν είναι πανάκεια» τονίζει ο δρ Μικαηλάκης.

Ο ίδιος από κοινού με πολλούς δήμους, μεταξύ των οποίων το Παλαιό Φάληρο, υλοποιεί προγράμματα που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων ενημέρωση των πολιτών για περιορισμό των εστιών (λιμνάζοντα ύδατα) εντός των οικιών τους.

Την ίδια στιγμή, στην άλλη άκρη της Αττικής, στη Βραυρώνα, βρίσκεται εν εξελίξει πείραμα, που περιλαμβάνει την εξαπόλυση στειρών αρσενικών κουνουπιών, με στόχο τη μακροπρόθεσμη μείωση του πληθυσμού, αλλά και την αρτιότερη «καταγραφή» του άγνωστου στους Έλληνες επιστήμονες τίγρη. «Η μείωση του πληθυσμού είναι ήδη αισθητή, ενώ αισιοδοξούμε ότι τους επόμενους μήνες θα έχουμε μια πληρέστερη εικόνα για τον μυστηριώδη τίγρη», καταλήγει.

ΣΥΝΤΟΜΑ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΜΒΟΛΙΑ

Οι Έλληνες τα εμπιστεύονται

Μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών στις οποίες ο πληθυσμός επιδεικνύει πολύ μεγάλη εμπιστοσύνη στην ασφάλεια των εμβολίων και των εμβολιασμών, συγκαταλέγεται η Ελλάδα σύμφωνα με πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επιπλέον, η χώρα μας βρίσκεται στη δεύτερη θέση μετά τη Σλοβενία, με τη μεγαλύτερη αύξηση στον βαθμό εμπιστοσύνης του πληθυσμού στα εμβόλια σε σχέση με το 2015. Σύμφωνα με την έκθεση «State of Vaccine Confidence in the EU 2018», στην Ελλάδα το 92,8% του πληθυσμού πιστεύει ότι είναι σημαντικός ο εμβολιασμός των παιδιών, το 84,5% ότι τα εμβόλια είναι ασφαλή και το 89,4% ότι είναι αποτελεσματικά. Τα ποσοστά αυτά είναι σαφώς αυξημένα σε σχέση με τον μέσον όρο των κατοίκων χωρών της Ε.Ε. όπου το 90% πιστεύει ότι ο εμβολιασμός είναι σημαντικός για τα παιδιά, το 82,1% θεωρεί τα εμβόλια ασφαλή και το 86,5% αποτελεσματικά. Σε σχέση με αντίστοιχη έρευνα που έγινε το 2015, στην Ελλάδα αυξήθηκαν περίπου κατά 10% όσοι πιστεύουν ότι τα εμβόλια είναι ασφαλή.

ΚΤΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

Ξεκινάει σταδιακά η τελική φάση

Από την Κάρπαθο και την Κάλυμνο ξεκινάει τη Δευτέρα 19 Νοεμβρίου η τελική φάση κτηματογράφησης της χώρας. Θα ακολουθήσει μέσα στον μήνα η συλλογή δηλώσεων ιδιοκτησίας σε Αιτωλοακαρνανία,

ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΝΕΚΡΟΙ, ΔΕΚΑΔΕΣ ΑΓΝΟΟΥΜΕΝΟΙ

Πύρινος εφιάλτης στην Καλιφόρνια

ΜΑΛΙΜΠΟΥ. Εκτός ελέγχου, μαιόνταν σε πολλά μέτωπα οι πυρκαγιές στην Καλιφόρνια, ολόκληρες περιοχές εκκενώθηκαν από τους κατοίκους, χιλιάδες σπίτια και καταστήματα καταστράφηκαν, τεράστιες δασικές εκτάσεις έγιναν στάχτη, ενώ έως χθες το απόγευμα οι νεκροί ανέρχονταν σε τουλάχιστον εννέα και οι αγνοούμενοι σε δεκάδες. Για «κόλαση του Δάντη» έκαναν λόγο πυροσβέστες και σωστικά συνεργεία, εκφράζοντας φόβο ότι ο αριθμός των θυμάτων θα είναι πολύ μεγάλος, αποφεύγοντας να κάνουν εκτιμήσεις για το πότε θα κέρδιζαν τη μάχη με τις φλόγες.

Ενδεικτικά, την εκκένωση των δύο τρίτων της πολυτελούς παραλιακής ζώνης του Μαλιμπού διέταξαν οι αρχές, καθώς οι φλόγες καταβρόχθιζαν την οροσειρά της Σάντα Μόνικα. Βορειότερα, στην πόλη Πάρνατζί κοντά στο Σαν Φρανσίσκο, οι κάτοικοι την εγκατέλειψαν αλλόφρονες με τα οχήματά τους ή με τα πόδια στις περιπτώσεις που αυτά ακινητοποιούνταν λόγω κυκλοφοριακού χάους. Οι άνεμοι θέρμισαν τις φλόγες που κυριολεκτικά εξαφάνισαν από το χάρτη την Πάρνατζί, στην οποία κατοικούσαν 30.000 άνθρωποι. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ έσπευσε να επιρρίψει ευθύνες για κακή διαχείριση των δασών στους καθ' ύλην αρμοδίους λέγοντας «τόσα δισεκατομμύρια δολάρια δίνονται ετησίως και να κόνανται τόσες ζωές».

ΤΑ ΑΓΟΡΑΖΟΥΝ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Ακατοίκητα 50 εκατ. σπίτια στην Κίνα

ΠΕΚΙΝΟ. Ενα χρόνο μετά την προειδοποίηση του Κινέζου προ-

Ιωάννινα, Πρέβεζα, Αρτα και Λευκάδα και οι υπόλοιπες περιοχές θα ακολουθήσουν σταδιακά μέχρι τον Φεβρουάριο. Οι πολίτες θα έχουν τρεις «διόδους» για την υποβολή δηλώσεων: την ψηφιακή δήλωση (μέσω του www.ktimatologio.gr), το γραφείο κτηματογράφησης που θα ιδρυθεί στην έδρα κάθε περιφερειακής ενότητας και τα δύο κεντρικά γραφεία σε Αθήνα (από τις αρχές του 2019 για τις Περιφέρειες Ηπείρου, Θεσσαλίας, Ιονίων Νήσων, Δυτικής Ελλάδας, Στερεάς Ελλάδας, Πελοποννήσου, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου και Κρήτης) και Θεσσαλονίκης (έως το τέλος του έτους για Ξάνθη, Δράμα, Χαλκιδική, Καστοριά και Φλώρινα). Η τελευταία και μεγαλύτερη φάση κτηματογράφησης αφορά το 63% της έκτασης της χώρας (83,5 εκατ. στρέμματα).

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΤΑΛΛΑΙΠΩΡΙΑ

Με τον ίδιο συρμό στο αεροδρόμιο

Επανάθλασαν από χθες τα δρομολόγια της γραμμής 3 του μετρό από και προς το αεροδρόμιο. Υπενθυμίζεται ότι από την 1η Νοεμβρίου οι επιβάτες που ήθελαν να φτάσουν στο αεροδρόμιο, μπορούσαν να κινηθούν από την «Αγία Μαρίνα» έως τη «Δουκίσσης Πλακεντίας» όπου έπρεπε να επιβιβαστούν σε άλλους συρμούς για να φτάσουν στο αεροδρόμιο. Η ταλαιπωρία του επιβατικού κοινού ήταν μεγάλη, καθώς η μετεπιβίβαση πραγματοποιούνταν από διαφορετικές αποβάθρες. Πριν από λίγες ημέρες με επιστολή του γ.γ. Μεταφορών Θ. Βούρδα ζητήθηκε από τις ΣΤΑΣΥ η επαναφορά των δρομολογίων στο προηγούμενο καθεστώς, με τη σημείωση ότι η απόφαση ελήφθη χωρίς την έγκριση του υπουργείου Υποδομών. Όλα αυτά, ωστόσο, έγιναν αφού ξεκίνησαν οι διαμαρτυρίες των επιβατών.

έδρου Σι Τζινπίνγκ ότι «τα σπίτια είναι για να κατοικούνται, όχι για κερδοσκοπία», έρευνα του Οικονομικού Πανεπιστημίου Τσεγκινγκού εκτιμά ότι τα ποσοστά των άδειων σπιτιών στη χώρα έχουν φθάσει σε ιλιγγιώδη επίπεδα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την έρευνα, 22% των σπιτιών στις αστικές περιοχές της Κίνας δεν κατοικούνται, ποσοστό που ισοδυναμεί με 50 εκατομμύρια σπίτια. «Σε καμία άλλη χώρα στον κόσμο δεν υπάρχει τέτοιο ποσοστό άδειων σπιτιών», είπε ο συντάκτης της έρευνας, καθηγητής Γκαν Λι. «Αν υπάρξει κάποια αναταραχή στην κτηματογορία, τα σπίτια που θα βγουν ξαφνικά στην αγορά θα χτυπήσουν την Κίνα σαν πλημμύρα». Η άνοδος των τιμών των ακινήτων, που έχει οδηγήσει στην αγορά άδειων σπιτιών ως επένδυση, σημαίνει ταυτόχρονα ότι εκατομμύρια άνθρωποι δεν έχουν τη δυνατότητα αγοράς σπιτιού.

ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΗ ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Εμπάρκο όπλων στην Σαουδ. Αραβία

ΟΣΛΟ. Η κυβέρνηση της Νορβηγίας ανακοίνωσε ότι αναστέλλει τις άδειες πώλησης όπλων στη Σαουδική Αραβία, χωρίς να διευκρινίσει αν η κίνηση αποτελεί απάντηση για την ειδική δολοφονία του δημοσιογράφου Τζαμάλ Κασόγκι στο σασουδαρβαϊκό προξενείο της Κωνσταντινούπολης ή αν η κίνηση υπαγορεύθηκε από ανθρωπιστικές ανησυχίες λόγω του πολέμου της Υεμένης. Σε αντίστοιχη απόφαση είχε προχωρήσει τον περασμένο μήνα και η Γερμανία. Σύμφωνα με τα τελευταία ευρήματα, η σορός του Κασόγκι πιθανότατα διαλύθηκε σε οξύ σε πηγάδι στον προαίθριο χώρο της προξενικής κατοικίας. Παράλληλα, συνεχίζεται το σφυροκόπημα της Υεμένης από τις σαουδαρβαϊκές δυνάμεις, οι οποίες εδώ και ένα χρόνο έχουν αποκλείσει το βασικό λιμάνι της χώρας, Χοντέιντα.